

### **Список використаних джерел**

1. Августин Р. Р., Стахів О. В. Визначення стратегічних пріоритетів управління системним розвитком закладів охорони здоров'я. *Академічні візії*. 2023. № 17. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/250>.
2. Августин Р., Демків І. Інструментарій політики розвитку та зміцнення конкурентоспроможності економіки територіальних громад. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. Вип 2, С. 28–33.
3. Демків, І., Трепет, І. (2023). Забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах цифровізації: нові виклики і можливості. *Development Service Industry Management*, (4), 112–117. [https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4\(18\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4(18))

**Владислав МАТВЄЄВ**

здобувач освітньо-професійної програми  
 “Публічне управління та адміністрування”, ЗУНУ  
 Науковий керівник: доктор економічних наук, професор,  
 професор кафедри менеджменту, публічного управління та  
 персоналу ЗУНУ Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

### **ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ: АНАЛІЗ ОБІЗНАНОСТІ ТА ДУМКИ МЕДИКІВ І ПАЦІЄНТІВ ЩОДО ТЕНДЕНЦІЙ ТА ВИКЛИКІВ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ**

Мета: Дослідити, ґрунтуючись на даних, отриманих при опрацюванні результатів опитування різних груп суб'єктів системи охорони здоров'я, які є резидентами держав з різним рівнем розвитку, обізнаність щодо доступності, ефективності та поширеності обраних інструментів громадського контролю якості медичних послуг, їх транспарентність та ступінь інклюзивності.

**Актуальність:** Громадський контроль являє собою цілеспрямовану діяльність представників громадянського суспільства, спрямовану на забезпечення дотримання законності та широкої доступності під час реалізації державної політики у сфері державних гарантій медичного обслуговування населення. Забезпечення пацієнто-орієнтованого підходу в організації медичної допомоги є наріжним каменем публічної політики в сфері охорони здоров'я. Серед багатьох інструментів державного регулювання та забезпечення громадського контролю за діяльністю закладів різної форми власності та органів влади, діяльність яких спрямована на покращення здоров'я населення, петиції, громадські слухання з формувань місцевих ініціатив, загальні збори громадян, Рада громадського контролю при НСЗУ, Молодіжна рада при МОЗ України (як консультативно-дорадчий орган) є ключовими і потребують дослідження в ракурсі обраної нами мети.

**Матеріали та методи:** Форми-опитування, афільовані з різними групами респондентів, залучених до системи охорони здоров'я, дані літературних та інтернет-джерел.

**Результати дослідження:** У нашому дослідженні взяли участь 58 респонденти, які є резидентами України (33), Республіки Корея (16), Сполучених Штатів Америки (5) та Держави Ізраїль (4). Опитування здійснювалось за допомогою анонімної форми Google та включало запитання щодо актуальності проблематики громадського контролю в сфері охорони здоров'я, досвід участі в різних інструментах громадського контролю, найбільш доступні та найбільш ефективні, на думку респондентів, інструменти, а також про рівень поінформованості респондентів щодо засобів громадського контролю якості медичних послуг. Варіанти відповідей були адаптовані до систем охорони здоров'я держав, серед резидентів яких проводилось опитування. Респонденти були також розділені на групи: за регіонами, де вони постійно проживають (Україна: Вінницька обл. -30,3%, Житомирська обл. - 21,2%, Хмельницька обл. -15,2%, м. Київ -12,1%, Тернопільська обл.

-9,1%, Київська обл. - 6,1%, Запорізька і Черкаська об-ті - по 3%; США: ш.Вашингтон -60%, ш.Техас -20%, ш.Каліфорнія -20%; Республіка Корея: п.Кьонгі -31,3%, м.Сеул -34,3%, м.Дегу -34,4% ; Ізраїль: Тель-Авівський ок-г -25%, Південний ок-г -75%) та за суб'єктністю в системі охорони здоров'я (медичні працівники ("м") (застосовувалось лише для України) та споживачі медичних послуг - пацієнти ("п")). Більшість респондентів в усіх країнах, за винятком США, погодились з тим, що проблема поширення сервісів громадського контролю в охороні здоров'я є актуальною (Ізр.-75%, Укр.п.- 90,9%, Укр.м.-100%, Кор.-75%, США-40%). При цьому досвід застосування (Д) цих інструментів та самооцінка респондентів щодо достатності та поінформованості (П) є низькими (Ізр.: Д-25%,П-25%; США:Д-25%,П-20%; Укр.: Дп -9,1%,Дм-45,5%,Пп-18,2%,Пм-9,1%; Кор.: Д-31,3%,П-37,5%). Найбільш доступним інструментом громадського контролю опитаними визначені петиції (Ізр.-75%, Кор.-62,5%, США-60%, Укр.п.-36,4%, Укр.м.-63,6%), в той час як найбільш ефективним, на думку залучених до анкетування, є: для України - петиції (п-36,4%, м-13,6%) та звернення до ради громадського контролю при НСЗУ (п-36,4%, м-40,9%); для США - петиції (40%) та проведення громадських слухань з формування місцевих ініціатив (40%); для Ізраїлю - петиції (50%); для Р.Корея - петиції (50%). Більшість респондентів згодні з твердженням про те, що більш широка участь громадян у формуванні політики в сфері охорони здоров'я може покращити якість медичних послуг у Вашій громаді (Кор. -100%; Укр. -90,9%; США -80%; Ізр. -75%).

**Висновок:** Громадський контроль - це широке поняття, що охоплює всі аспекти організації медичної допомоги та лікувально-профілактичного процесу і застосовується в країнах з різним рівнем розвитку. Це двостороння модель: він допомагає покращити стан справ у сфері охорони здоров'я, виявляючи недоліки та пропонуючи шляхи їх усунення як на горизонтальному рівні формування громадського запиту, так і на висхідному вертикальному рівні комунікації громадянського суспільства та

влади. Від цього виграють усі: пацієнти, лікарі, суспільство та держава. Дослідження демонструє, що, незалежно від рівня розвитку держави, рівень залученості та інклюзивності інструментів громадського контролю, як і обізнаність населення про їх діяльність функцію хоча і відрізняється, але залишається низьким (<50%) і, відповідно, свідчить також про недостатню транспарентність органів державної влади, на які покладена ця функція. Існує певний дисбаланс між визначеними респондентами в усіх групах найбільш доступними та найбільш ефективними інструментами, що являє собою певну перепону, бар'єр, який перешкоджає підвищенню рівня довіри членів громадянського суспільства, а, отже, і реального застосування цих засобів на користь розвитку системи охорони здоров'я у громадах і територіях як в Україні, так і за її межами. Схожість загальних трендів в державах, обраними нами для дослідження, демонструє нам певну однонаправленість, хоча і закономірну неоднорідність, суспільного запиту, який насправді відображає високий ліміт віри населення в потенціал широкого громадського залучення в процес формування державної та місцевої політики з питань медичної допомоги. Цей ліміт, використовуючи базу найбільш визнаних опитаними інструментів, може бути застосований як основа для подальшого розвитку та популяризації громадського контролю.

### ***Список використаних джерел***

1. Миронов А.Г. “АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я”
2. Постанова КМУ № 437 Деякі питання Ради громадського контролю при Національній службі здоров'я
3. Povalena M., Hula I. (2024) The relationship of state and public control in the field of health care.